Ն. 4490 1880 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29 ՇԱՐԹԷՆՊԻՀ ԵՒԿԻՐՄԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԻՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 10 ՇԱՐԹԷՆՊԻՀ Ն. 4490

ՏԻԱԹԼԱՐ

Իսթանպոլ իլին
Պիր սէնէ մէհիտիյէ 10
»
Ալթը այ 5
Իւչ » » 2 ½
Պիր նիւսխէ 40 փարա մէհիտ

Թաշրալար իլին
Պիր սէնէ, մէհիտիյէ 10
Ալթը այ » » 6
Բոսքա իւէրէթի պիդէ այտ տիր

Մասիսի Էֆէմերա

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԻՐՃԻԵԱՍ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳԻՐ

Պիրինճի տէֆա իլին սաթը 3 ղր
Իքինճի » » » 2 ղր
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղր

Իլանսըրասընա գօնուլմաեան իլանաթ ու իխթարաթըն սաթը 5 ղր

Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան խմինէ եազըլըր

Իսթանպոլա, Պալաթատա Բէնդ-էշնպիհ-պաղարընտա իրսի խանընտա Ն. 11։

١٢٩٧ ԶԻԼՀԻՃՃԷ ٧ ١٢٩٦ ԹՐՔԵՐԻՆԻ ԷՎՎԷԼ ٢٩

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիս, 9 Նոյ.

Մէպուսան մէճլիսինտէ, մէսէլէյի եէվմիեէնին թայէրնի մատէսինտէ, հէյեէթի վիւքէրա, թալիմ ու թէրպիեէ դանունունուն էն էվվել մէվզուի պահս օրաճադ մէմատա սրբասընա գօնուլմասը-նը թալէպ իմիշ իսէ տէ, պու թէքլիֆ 166 դուրաեա գարշը 200 դուրա իլէ բէտա օլունմուշ տուր։

Պու գսրա իւզէրինէ, հէյեէթի վիւքէլա, տօսմլարընըն իպրամարընա նիսպէթէն, խթիֆա իմմէքլիկէ գարար վիրմիշ տիր։

Բարիս, 9 Նոյ.

Մ. Ժիւլ Ֆէրրի, հէյեէթի վիւքէլանընը խթիֆանամէյի միւշթէրէքինի ըէյիսի ճիւմհուրա իմա իյէտի։

Պէրլին, 9 Նոյ.

Միլլէթ պանգասը ըսգանթօսունուն ֆիեսթընը եիւզտէ 4 պուչուգտան տէօրտէ էնտիրտի։

Լօնտրա, 9 Նոյ.

Հինտիսթան տայիրէսի հոկտ. 24 թարիխինէ գատար Բեասիլտէն խապէրլէր ալոգ լյէտիշ տիր։

Պու խապէրլէրէ նազարէն, թարիխի մէղքիւրէ տէկին, շէհրի մէղքիւրտէ տասյիշ հիւքմ իմմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Բարիս, 9 Նոյ.

Պու կիւն տեան վէ մէպուսան մէճլիսլէրի քիւշատ օլունտու։

Պու միւնասէպէթլէ գրատի օլունան վիւքէլանընը պէեանամէսինտէ, թալիմ ու թէարիս իշին մէէզունիյէթի օրմանան ճէմիյյաթը բուհպանիեէեէ միլթէպլիդ գամանիյին էլվէմ օլտուղու, վէ գամանիյին մէղքիւրէնին նէ՝ մէղհէպ վէ նէ՝ զամիր սէրպէսթիեէթինէ տուա չքմուլի պուլունմատըղը պէեան օլունմուշ, վէ պատէհու հաղրըլանան միւխթէլիֆ գանուն լայիհալարը թատատա դըլընմըշ տըր։

Մուսիխարէն մէղքիւր պէեաննամէտ, խարիճի բօյիթիգա սահս օրունարադ, եագընտա մէճլիսէ տրզ օլունաճադ օրան Շարդ մէսէլէսինէ միթալլիդ էվրադը սիեասիեէտէն, Ֆրանսանընն էֆքեարը միսալէմէթէրվրանէսի սաեէսինտէ ումումուն իմիսրար վէ թէվֆիճիհ եանի գազանմըշ օլտուղու ռնշաշըլաճադ տըր, տէնիրմիշ տիր։

Իշտու պէեաննամէնին գրատթընան օնտա, Մ. Տրլաֆօս, խարիճի բօյիթիգա իւզէրինէ հիւքիւմէթ պիր սիւալ խիթապ իմմէքլիկի թալէպ իյլէմիշ, վէ պու սիւալ գապուլ օլունուպ, հէյեէթի վիւքէլանընը թէքլիֆի իւզրէ, էվրադը սիեասիեէնին մէճլիսէ տրզ ու թագտիմի կիւնիւնէ թաալիդ գըլընմըշ տըր։

Պրիւսէլ, 9 Նոյ.

Պու կիւն բարլամէնթօ քիւշատ օլունտու, ֆագաթ զիւրը ու իշտիրմէեէ շայեան հիչ պիր վուգուաթ օրմատը։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Գոսօվա վիլայէթի մէրքէզի պիտաեէթ մահքէմէսի հուզուզ տայիրէսի ըէյիսի սաղըզ Մուրատ պէյէ։

Մարաշ սանճաղը պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզա տայիրէսի բիեասէթի, Իսկէնտէրուն Նայիպի սապէտը միւտէրրիսինտէն Ահմէտ Բաշիտ էֆէնտիեէ։

Թրապիզոն վիլայէթի մէրքէզի պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզա տայիրէսի միւատտիի ումումի մուավինիկի, Սինոպ պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզա տայիրէսի սապէդ Եուսուֆ Ագեահ էֆէնտիեէ։

Թրապիզոն վիլայէթի մահքէմէսի խոթինաֆիեէսի ճէզա տայիրէսի բիեասէթի, Էսիրնէ խոթինաֆ մահքէմէսի ճէզա տայիրէսի բիեասէթինէ միւնֆասել Սատէտտին էֆէնտիեէ։

Դարէյի Սուլթանիեէ պիտաեէթ մահքէմէսի միւտտիի ումումի մուավինիկի, Էսիրնէ պիտաեէթ մահքէմէսի միւսթէնթիգի Մուսթաֆա Մէհէմմէտ Սապրի էֆէնտիեէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՄԻԻԹԷՆԵՎԻՅԷ

Ֆէրիգանը քիրամանէն Պէյդէր բաշա հաղրէթլէրինէ իլինճի բիւթպէտէն պիր դէթա նիշանը այնի Օսմանի իհսան պույրուլտուղու մէսմու տուր։

Իրան շահը հաղրէթլէրի ճանիպինտէն մէսէլէյի հուատտիեէ իլչին Ինկիլթէրրա զրարիչաը հաղրէթլէրինէ վուգուս պուլան միւրաճաաթի իւզէրինէ, Ինկիլթէրրա դապինէթօսու թարաֆընտան Պապը Ալիեէ պիր նօթա կէօնտէրիպտիկի եազընմըշ իսի իսէ տէ, Պապը Ալիեէ պէօյէ պիր նօթա կէլմէտիկի թահգէդ դէյընմըշ տըր։

Պիր միւատէթտէն պէրու Տէրիսաատէթտէ պուլունան Ինկիլթէրրա պահրիեէ նազընը սապէդ լօրտ Սմայթ, տիւնքի կիւն Ինկիլթէրրա սէֆիրի Մ. Կոչէն թարաֆընտան զաթը հաղրէթի Բատիշահիեէ թագտիմ օլունտուղան օնտա, Բանտօրա նամ վարօրընա քաքիպէն, Տէրիսաատէթտէն հաբէրէթ իյլէմիշ տիր։

Ամանիա սէֆիրի գօնթ Հայֆէլտ Տէրիսաատէթտէն ազիմէթ իմտիքտէն օնտա, Էվրօբա սիֆէրասընընէն էն գուտումլիսի իմտալեա սէֆիրի գօնթ Դօրթի գազանմընան, մէսաելի սիեասիեէ իւզէրինէ միղաքէրաթտա միշարիլէյհ բիեասէթի իսէ տէ, մուամէլաթը բէսմիեէտ, պիկիմիմի սիֆէրանընն գուտումլիսի պուլունան Իրան սէֆիրի Մօհսին խան հաղրէթլէրի թէգազատիմ իյլէեէճէ տիր։

Անատօրու թահտիսի հուատտու մէէմուրիեէթիյլէ իչ տէօրթ այ մուգատտէմ Դարս ճիհէթինէ ազիմէթ իմմիշ օլան էրքեանը հարպիեէ ալթընճը չիպէսի միւտրի միրալայ ճէվատ պէյ էֆէնտի, իֆքաեը հիւսնի մէէմուրիյէթլէ, կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ Տէրիսաատէթէ ավտէթ իյլէմիշ տիր։

Ուսմուրը խարիճիեէ նազընը էսպագ Սավա բաշա հաղրէթլէրինէն, Մէքթէպլի Սուլթանի նէզտինտէքի հուզուզ մէքթէպլի չակիրտանը սիրքինէ տախիլ օլտուգլարը եազընմըշ իսի։ Ալընան մալիմամթա կէօրէ, Պէյճիդա սէֆարէթի պաշ թէրճէմանը Մ. Դալինսօս տախի մէքթէպլի մէզպուր տէրճէրինէ տէվամ իմմէկէ պաշլամըշ տըր։

Եանիկն ալաեընտան պաշդա, մահէլէլերտէ պուլունան եանիկն թուլումպալարընն իտարէլերի, Շէհիր էմանէթի ճէլիլէսինտէ թէչէքքիլ իտէճէք պիր գոմիսիոնա հէվալէ իլէ, եէնիտէն հարիգ թուլումպալարը ինչա օլունաճաղը, վէ թուլումպաճըլար թահթը ինզիպաթա ալընըպ թէվզի իսիլէճէկի մէսմուտտը։

Էվվէլքի աղշամ Պէշիքթաշտա Արնավուտ վէ Խըրիսթի պաղչէսընդա միեանէսինտէ պիր միւատրէպ վուգու պուլարադ, միւատրիպլէրտէն պիրիսի գամա իլէ վուրուլուպ էօլմիշ տիր։

Կէչէն կիւնքի ֆուրթունատա զայպ օրան Հայ պարդճըլարան իքի նէֆէրինին նաշը տիւնքի կիւն Սամսթիա տէնիզի սէվահիլինտէ պուլունմուշ տուր։

Մէսաիլի մուալլագա, մէվսիմին թէէսսիրինէ թաապ օրմաղտա տըրլար, վէ զալիպա շու թաթիլ միւատէթի թէքմիլդէջ մէվսիմինտէ տէվամ իյլէեէճէք տիր։ Ցուչինսանան թէրքինէ տայիր խիլէն մուխապէրաթի ուզունմադտա, վէ խիթամ պուլմատճադ տըր կիպի զանն օլունմադտա տըր։ Պաշլըճա միշքիլաթի, Արնավուտարընն հարէքէթի ախիրէսի հագդընտա Դարատաղընն թաալիպ իմտիկի թէէմինաթ մատատէսի տիր։ Պապը Ալի, Տուլչինօ, Դարատաղ տատքիրի թարաֆընտան զապթ իսիլմիքտէն սոնրա, Արնավուտ հէյեէթի իմթիհանիեէսի իլէ Դարատաղ միեանընտա վուգուլի միհնէմէ օրան մինազարատա ասլա իւզէրինէ մէսուլյէթի ալմադ իսթէմէմէքտէ տիր. հալպու քի Դարատաղ, Արնավուտար թարաֆընտան Դարատաղ արազիսինէ վուգու պուլաճադ հէր կիւնա թէճավուզաթա, Պապը Ալիին մէսուլ օրմասընը իսթէմէքտանէ տիր։ Ալաղըմըզ մալիմամթա նազարէն, պու պապատ իսիլէն միւպահատա ասլա պիմմէեէճէք տիր։ Զիւնքի, Էվրօբանընն դարարընընա դուվվէյի ճէպրիեէ իլէ մուխալիֆէթի իմտիքլերի հալտէ, Պէրլին ահանամէսինին ինթաճ իյլէտիկի ֆէտաքէարլըղլարտան դուրմազլագէճէքլէրինէ տայիր պաղը Արնավուտ բուէստասընա իւմիա միրիէլիտէն պէրի տիր, Արնավուտաղտա էֆքեարը ամմէ թահրիք օլունմուշ օլտուղունտան, իչմէք պու ճիհէթի Պապը Ալիյի թէլաշա տիւշար դըմադտա, վէ Դարատաղ հուատուտունունէն էմնիյյէթինէ նէգարէթ իմմէք իւզրէ, գուվվէյի տաքերիեէ ոագլամադըղը մէճպուրիեէթինի հավի պ'ը թէտհիտա ալմընա կիրմէսինէ մանի օրմադտա տըր։ Տիկէր թարաֆտան իմարէթին մէնապիի բէք մահտուտա օլտուղու ճիհէթլէ. Արնավուտարընն թէճավուզմընը մէն իմմէլիկէ, վէ պունտարընն ֆէնալըգլարընն էօնիւնիւ ալմադըղտա միւսայիտ էյիլ տիր։

Եունանիսթանտա թէտարիքատը հարպիեէ աէվամ օլունմադտա վէ մէճլիսի մէպուսան տախի Մ. Դումունտուրսան բօյիթիդտանընա եարամ իմմէկէ մէյալ կէօրիւնմէքտէ տիր։ Եէնի դապինէթօ, էօնիւմիւզաէքի իլք պահար իչին ճէնգ հազըրլըղը կէօրմէքտէ տիր, վ. մէյէթ պանդասը 60 միլեօն ֆրանգըզդ պիր խիթիդրազ մուդտա վէլէսինի զամէն իմդատմըշ տըր։

Մէնպաղը մէղքիւրտան իչտէ պիր բաեը ալմատն տուր։ Հէր թարաֆտան աղըմ աղըմ կէօնիւլիւլեր կէլմէքտէ օլուպ, իհթիեաթ էֆքարը հիսապ օլունմաեարադ, դըշ էնտասընտա օրտունուն մրգտարը 60.000 նէֆէրէ պալիպ օլաճադ տըր։ Պահրիեէ նազընը, նոյ. 4 տէ ադտ օլունան մէճլիսի մէպուսանա պիր գանուն լայիհասը թադտիմ իյլէմիշ տիր։ Պու լայիհատա պահրիեէ իհթիեաթ էֆքարը սանճադ ալթընա ճէլպ օլունտուղա կիպի, մալիեէ նազընը տախի Էվրօբատան 100միլեօն ֆրանգըզդ պիր խիթիդրազ ադտի իչին մուխապէրէ իյլէմէքտէ տիր։

Եունանիսթանտա իչպու թէմախլանը էֆքեար, պաշլըճա Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինին մէպէք ու հարէքէթինէն թէչիպ օլունմադտա տըր։ Զիւնքի հիւքիւմէթի միւշարիլէյհանընն Բուսիա իլէ պիլիմիֆադ, վէ իճադը հալինտէ եուլընընճա օրարադ, Պէրլին մուահէտսինին ինթաճ իյլէտիկի գարար վիրմիշ օլտուղու անպաշըլմադտա տըր։

Իչմէք պու ադշամ (եանի ախուն) եէնի շէհիր էմինինին թայէրինի միւնասէպէթիյլէ, քէչիտէսի էօթէտէն պէրու ատէթ հիւքմինէ կիրմիշ օլան ղիեաֆէթտէ Մ. Կրատսթրն քէնտի էֆքեարը ուէմմէ պիլտիրէճէք տիր։ Ինկիլթէրրա ատվէլէթինինեունանիսթանտա եարամընը ըէսմէն վատ իմմիշ օլտուղունա տայիր Աժանս Հավասընը, պու, (եանի ախուն) սապահ վիրտիկի հավատխի սահիհ օլուպ օլմատըղընը եարընն (եանի պու կիւն) թէլէկրաֆ խապէր վիրմէճէք տիր։

Կէլէճէք իլք պահարտա չըգաճադ օրան պօրա միւնասէպէթիյլէ Պապը Ալի տախի քէնտի թէտապիրինի իմթիհան ալմադ իյլէմէքտէ տիր։

Թէսալի վէ Էբիրօտտա պուլունան առատքիրի Շահանէ տայիմա թահքիմ իտրմէքտէ, վէ հէյնի հաճէթատ Կոյսս վէ Արթա քէօրֆէզլէրինի գարամագ իւզրէ եարբլան ամէլատտա կէրմիեէթլէ տէվամ օլունմադտա տըր։

Մէմուլ օլունուր քի, իքի թարաֆ իչին տախի մուճիպի խարապ օրան իշտու քեաֆիֆէյի թէտարիքաթ, մուհարէպէյի ինթաճ իմմէյիպ, հիսապրըղ նէթիճէլէր հուատուլ կէթիրմէսի իհթիմատէն օրան պիր պուհրանն էօնիւնիւ ալմադ իւզրէ, մէսաելի մուալլագա, մէմնունիյէթի ումումիեէյի պատի օլմադ իւզրէ, հալ ու թէտվիեէ օլունաճադլար տըր։

(Ֆ-ր ֆ- Պ-ֆ-ր)

Դապը Զէյմէ գաեըդճըլարընան վէ տէօրթ նէֆէր Հայ, կէչէն սալը կիճէսի եէտի գուլէ ատրզլարընտա գաեըդլա պալըդ թուրմադտա օլտուղլարը հալտէ, չիտտէթլէ էսէն բիւզկեար, մէղքիւր գաեըդը տէվիրմիշ օլմասընան տոլայը, մագրուբէն վէֆատ իտէրէք, եալընըզ պունլարտան իբրիսի գաեըդլա պէրաբէր գարաեա տիւշմիշ իսէ տէ, տիկէր իբրիսի իւչիւնճիւ տայիրէյի պէլէտիեէ թարաֆընտան թէհարրի իտիմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Պէր ղաղէնճէնընը Սայիտ բաշա հաղրէթլէրինէ գ-ըտ-ռը

Բարիսին Բրէս գազէթասընընն Տէրիսաատէթտէ պուլունան մուխպիրի մանսուրատ, պաշ վէքիլ Սայիտ բաշա հաղրէթլէրինի վուգուպուլան պիր միւլագաթընը, մէղքիւր գազէթատա չու վէճհ իլէ թէպլիղ իյլէմիշ տիր.

«Պէն, կէրէք մէնէէտի վէքաթէթէ կէչմէզտէն էվվէլ, վէ կէրէք կէչմիկիմտէն սէրու, ատտի Սայիտ բաշա հաղրէթլէրի, տայիմա բօյիթիգաճա քէնտի պագատընը թէհզիքէեէ գօյմատադ իւզրէ, տէվլէթի Ալիեէնին էվրօբանընն արզուսընա միւթապաթի իմմէքի լաղըմ օլտուղու էֆքարընտա պուլունմուշտուր։ Պէն ասլա միշքիւլաթընն թէսվիեէսինէ մանի օրմըշըմ տըր։ Պիլաքս միշքիւլաթընն թէսվիեէսի, պուլունտուղումուզ չու հայատ միճէրրէտ լաղըմ օլտուղունու խատէթէն զաթը հաղրէթի Բատիշահիեէ իխթար իմմիշիմ տիր։ Շու էնատատ, էվրօբանընն թահթը միզաքէրէեէ գօյմուշ օլտուղու հոկտ. 3 թարիխի նօթա, ամալ ու էֆքեարընընընն խալիսանէ այնատը տըր։ Պու պիր տատ էվրադը սիեասի օրմատը, տէվլէթլէրէ խիթապէն պիր պէեանամէ վէ պիր բրօկրամ տըր։

«Պապը Ալի պու քէրրէ թահթը միւնազատտա օրան քեաֆիֆէյի մէսայիլի պիրիքտէ նազարը իմմինաեա ալարադ, մէսաելի մէղքիւրէտէն հէր պիրի իչին այրը այրը Պէրլին մուահէտսինինէ միթապըզ վէ տէվլէթլիմիզին չան վէ հուզուրունա միւնասիպ սուրէթտէ պիր սուրէթի թէտվիեէ թէրլիֆ իյլէմէքտէ տիր։ Իշտու բրօկրամտա, եարմադ իսթէտիկիմիզ միւսատատը, վէ տէրիւհտէ իսէպլէճէկիմիզ թէահիւատը դաթիէն վէ սէրահաթէն պէեան իմմիմ։ Պիզ պունտան զիեատէ վէ պունտան էքսիք պիր շէյ եարամատը։ Պու խարիսէթլէ պէեանը հալ իմտիկիմտէ, մադսէտիմ, Էվրօբատա էմնիյյէթի հասըլ իմմէքտէն իպարէթի պուլունմուշ տուր։ Իճրասընտա պուլունուլմատատան վարարը իմմէքտէ, նէ՝ ֆայտէ օլուր։ Հիչ տէյլ խսէ, իֆատաթըմզ, խմիդամէթի վէ խալիսէթի խուսուսընընա շայեանը թադտիր պուլունմադտա տըր։ Հէր հալտէ, Էվրօբատա հէյեէթի տիւէլիեէսի ադամընտան օրան, վէ հէյեէթի մէղքիւրէնին ալէագատար օլտուղու մէսէլէրտէ քէնտիսինին տախի բէյլի պուլունան միսթագիլ պիր տէվլէթի եաղըշան լիսան տախի պու լիսան տըր։ Պիլիրիմ քի, պաղըլար, տէվլէթլէր հագդընտա լաղըմ կէլէն բիեաեէթտէ դուտուր խարմիշ տիր տէյի, հոկտ. 3 թարիխի նօթատը թայեիպ իմմիշլէր տիր, հալ պու քի էկերչի պու թայեիպէ չաեէսթէ պուլունուրտա պիլէ, պու թայեիպ, լշին չէքլինէ միւթէալլիգ օլուպ, ասլա էասընա տէյիլ տիր։ Մէմուլ խաէրիմ քի, արիզ ու ամիգ տիչինիլմիեկիմտէ, իշպու իլք թէէսիր թատիլ օլունաճադ տըր։ Թիլասա, հոկտ. 3 թարիխի նօթա-

նքն եալընդ պիր մագսէսի պուլունուպ, պաւ իսէ Էվրօբանքն տախի միւրատը օրուղու հարսէ, Պէրլին ահանամէսինին հաղդըլար իճրասընան իպարէթ տիր։ Շու գատար քի պիղ, մէղբիւր ահանամէ յի իճրա իթմէքլիկի միթէահիւա պուլունուղումուզ թագտիրսէ, սէվլէթլերէն տախի, նիւմայիշի պահրի իճրասընան ֆէրաղաթ կէրմէլերինի թալէպ իյլէմէքտէյիզ։

«Վէ էկէրչի պիղ պու միւսամատէյի, տիւէլի միշարիէյէհիմատան թալէպ իսիւօր իսէք, մագսէսիմիզ, թասմիմ իթթիկիմիզ խրամէթին իֆասընա խալէլ վիրէճէք օրան մուխթարալը գարբշըղլըղլարքն էօնիւ ալընմասը մէնֆաաթք ումումիւէսի իշին տիր։ Պուշտան պաշդա, իշպու իճրատթ թէապիրի, եանի նիւմայիշի պահրի իճրասը, գոնկրէ ահքեամքնքն ինթաճ իյլէմիշ օլտուղու պիր թէապիր տէյիլ տիր։ Հէմ պիղ, իճրասը միշքիլ օլուպ, իշլերինտէն էքսերիսինին թէեսսիֆլէ իշթիրաք իթմիշ օլտուղլարը պիր թէապիրտէն նամուսուսճա ֆէրաղաթ կէրմէլերի խուսուսընտա քէնարկէրինէ վասթա իրտէ իթմէմիպղէ, զանն իսէրիզ քի տիւէլի մուազզամտէա պիր իսքամէթ իթմէքտէյիզ։

«Տէվէթի Արիւէ իշին էլղէմ օրան պաշքճա նօղթա, սուրհ ու ասայիշ իշինտէ պուլունարագ, քէնտի տախիլի թանզիմատը իշինէ վէ իսլահաթքնա զայրէթ իտէպիրմէսի տիր։ Պէնիմ իշին, հաղդսըզ եէրինէ, թէերագդը վէ թէգասիւմէ խասիմ տիր տէնիրմէքտէ տիր, հալ պաւ քի թէրագդը վէ թէգասիւմէ խասիմ օրմատաքդան պաշդա պունուն ֆէվզէլատէլի զամանա տախի միւատէթի մէտիտէտնն պէրու անարմըշ, վէ մուհասէնաթքը թագտիր իթմէքտէ պուլունմուշտուր։ Ֆագաթ, Կաբրլաճագ խրատհաթ միւէսսիր օրմագ իշին, մէմլէքէթին էֆքեար ու ասաթք վէ գուվվէթի իլէ միւնասէպաթք օրմուլը տըր, եօղսա պինաեր գավիէթէճէք եէրսէ, եզբլմագ թէհլիքէսինէ վաղ խրիրը։ Ֆնալանճա ուսուլ ու գայտէ չու եա պու միղէթէ միւնասիպ կէլմէիկի հալտէ, տիկէրինէ միւնասիպ կէլմէղ։ Մէսէլա մէմալիքի մահրուսէյի Շահանէտէ, էհալինին մէնաֆիի իճասընան օլարագ, միւհքէմ պիր մէրքէզկյէթ ուսուլի լաղմ տըր։ Իշթէ պու սէպէպտէ մէպնի տիր քի, Պաալ Ալի, Էվրօբա գօմիսիօնու թարաֆընան նազարը թէագիդտէն կէչիրիլէն գավանէյինի էասսիեէտ, էեարաթք, հիւքիւմէթի մէրքէզիեէտէն իտարէճէ տերբմագլըգ ահքեամքնը ասա խասխալ իթմէեէճէք տիր։ Զիւնքի պու խաւսուս, տիվէթի իշին պիր սէպէպի զաաֆէթի վէ ատէմի ինթիզամ օլուր։ Իսլահաթ մատատէսինէ կէլմէճէ, պիղ կիզլճէճ պաշդա հիչ պիր էֆքեարբմըզ օրմատարագ, խալահմքը գապուլ իտէր, վէ պու պապատ օրան էֆքեարը խալիսանէմիզէ գաթան շիւպհէ իտիրմէմէսինի պէան էյէրիզ։ Զիւնքի պիղ, տէվլէթլերին նէզարէթինի տախի գապուլ իթտիկիմիզ թագտիրսէ, պունուն, միւսթագիլ պիր տէվլէթ թարաֆընան ֆէվզէլատէ ազամ պիր միւատատէ օրատուղու ինքեար օրմանատաճաղնա տա շիւպհէ իթմէյիզ։

«Ահվալը մալիէմիզին թանզիմինէ վէ խուսուսէյէ տիւեունումուզուն թէսվիեէսինէ ֆէվզէլատէ էհէմմիեէթ վիրմէքտէյիմ։ Էվրօբանքն հալը հազբը իշինտէ, մէնաֆիի գաթիեէնին, բօյիթիգաճա միւվազէնէտէ պիյիւք էհէմմիեէթի վար տըր. վէ հիւբիւմէթլերին տէ մէնաֆիի մէզպուրէյի թահսիլը նազարը տիգգաթա ալմալարը էլզէմ տիր։ Պինաէն ալէյհ, գօնսօլոսէրիմիզին համիլէրի, էքսերիեէթլէ Էվրօբատա պուլունուղլարընան, պիզիմ վազիֆէմիզ վէ մէնֆաաթլարմըզ իճապընճա, անլէրին հալէրինի, եէաք իզթիսարբմքղտա պուլունան վասայիթ իլէ իսլահ իթմէքլիկիմիզ, վէ միւմքին մէրթէպէ պիրթթիլ, վէ դուարթիմիզին իրտիկի տէրէճէտէ, պաղտա ֆայիզէրիմիզի թէէտիեէ իյլէմէքլիկիմիզ ֆարզ տըր։ Իշթէ պու մագսէտլէ տիր քի, հսկ. 3 թարիխի նօթա, տէվլէթի Արիւէ իլէ քէնարի տայինէրի միեանքնտա սօղրատան տօղրուեա պիր սուրէթի թէտիեէ թարիղի աշմագտա տըր։ Էկէրչի պիղ անլէր իլէ ուզլաշըր իսէք,— հէմ նէ՞ իշին ուզլաշմատաճաղզ, — հաղդըմբղտա Էվրօբա բիսաղալարընքն էմնիյէթի ճէլպ օրատաճագ, իթթիֆարըմքղ եիւքսէլճէճէք, վէ մալիէմիզ տախի պունարատան իսթիֆատէ իյլէեէճէք տիր։

«Ֆագաթ, իշպու նէթայիճի մանթրատպէեէ վասրլ օրմագ, վէ իսլահաթքմքղը իճրա իյլէմէք իշին, խարիճի միշքիլաթքն տէֆուլ իզլէ խարմէսի լազըմ տըր։ Իշպու սօն նօղթա խթիհսալ օրատուղու, վէ էմնիյէթի իեատէ դըլընարը հալտէ, տէվլէթի Օսմանլէ պիր տէվրի ճէտիսի մանուրլեէթէ տախիլ օլաճագ տըր։ Շէյլէ քի օլ վաղըթ, մէնաֆիի ումումիեէ վէ ումուրը սանտիեէեէ միւթէալիզ թէշէպպիւսաթքն թէվրիի իշին, սէրպէսիեէթի քեամիլ իթմէք էֆքեարընտաեբմ, վէ էմնէպի սէրմանեէտաարլարը ճէլպ իլէ, քեաֆֆէյի թէէմինաթը գավիեէյի քէնարիլէրինէ իթա իտէճէյիմ, վէ էվրօբալարը իշին զանթը հաղրէթի Բաթիշահիտէն պաղը մուհիմմ միւսատատաթքն իրատէսինի իսթիրհամ էյլէեէճէյիմ։ Մէմուլ իտէրիմ քի, Էվրօբալարար քէնարի էհլիեէթլերի վէ լիեագաթլարը իլէ միւսատատաթը մէղբիւրէյի պաշա չըգարաճագ տըրլար։

«Պիր թագըմ դումբանեալարբն, պուլունուղլարը մէմալիքին դավանին ու նիզամաթքնա թապի օլուղլարը հալտէ, նէ՞ տէվլէթէ վէ նէ՞ եէրլի էհալիեէ պիր կիւնա միւնասէպէթիզլիկի մուճիպ օրմատարագ, Էվրօբատա ումումի մէնաֆի թէշէպպիւսաթքնքն մէղբիւր գումբանեալարա թէվալի իտիրմէսի, պիր թէհլիքէ օրմատաքդան պաշդա, էճանիպին թէշէպպիւսաթը միլիեէեէ հիսսէտար օրմատը, սէրվէթի վէ մանուրիյեէթճէ պիյիւք պիր մէնպա օլատուղունու կէօսթէրիր Իմամի, պունատան պէօյէ, Էվրօբալարար մէմալիքի մահրուսէյի Շահանէտէ տախի շէհիրլիկի հուգուգունա նայիլ օլաճագ տըրլար։ Իշթէ պու էֆքեարը հուրրիեէթէրվէրանէեէ մէպնի տիր քի, Պաալ Ալի, քէնարի ֆայիզպըրընքն թէէտիեէսինէ թախսիս օլունաճագ օրան վարիտաթքն իտարէսինի, էսհամ համիլէրիմիզ թարաֆընան թախսիս դըլընաճագ օրան պիր մալիեէ իտարէսինէ իհտիմէք թատավվուրունատա պուլունմագտա տըր։

«Խրատայի քէլամ, Պէրլին մուահէտէսինին իճրասը, իսլահթքն ֆիրիէ կէթիրիմէսի, մալիեէ մէսէլէսինին հալլու թէավիեէսի, վէ մէսալիհի տախիլեեէմիզին թէվսիի, իշթէ պու տուր պիպիմ ըրօկրամըմըզ, վէ էկէր Էվրօբա պիզէ վագթի վասայիթ իթա իտէր իսէ, պիզ պունարը սատըգտանէ սուրէթատ իճրա վէ իֆա իտէճէյիզ։»

Իշթէ ալունքինիսթէրիպատ, թէրճէմէսինի վատ իթմիշ օլատուղումուզ, հսկ. 27 թարիխիյէ Սէրսինքտէն Դաբիէ՝ ա՝Օրման զագէթասընա եազըլան մէքթուպտան սուրէթի.

«Խրատայի քէլամ, Պէրլին մուահէտէսինին իճրասը, իսլահթքն ֆիրիէ կէթիրիմէսի, մալիեէ մէսէլէսինին հալլու թէավիեէսի, վէ մէսալիհի տախիլեեէմիզին թէվսիի, իշթէ պու տուր պիպիմ ըրօկրամըմըզ, վէ էկէր Էվրօբա պիզէ վագթի վասայիթ իթա իտէր իսէ, պիզ պունարը սատըգտանէ սուրէթատ իճրա վէ իֆա իտէճէյիզ։»

Իշթէ ալունքինիսթէրիպատ, թէրճէմէսինի վատ իթմիշ օլատուղումուզ, հսկ. 27 թարիխիյէ Սէրսինքտէն Դաբիէ՝ ա՝Օրման զագէթասընա եազըլան մէքթուպտան սուրէթի.

«Հսկ. 21 տէ, Բաբատիմագօս, Սբռնօս վէ Գրագատ նամ իւչ էշդըեա ֆիրգատարը, թագրիպա 50 պապ Խրիսթիան խանէսինատէն միւրէթթէպ օլուպ, Դօղանի շէհրինտէն թագրիպա իլքի տատթ պուլունան Քէսարիա քէօյիւնէ հիճրամ իթմիշլէր տիր։ Էվվէլա ատօրթ նէֆֆէր էշդըեա Քէսարիա չիֆթլիք տահիպի պէյլինին իպամէթ իթմէկի, վէ քէնարի օրատա պուլունմատըգընան, եալընդ պիր նէֆֆէր խրզվէթքեարբնը պրագմբզ պուլունատուղու քէօշկիւ օրմագ իւզրէ կէօնատէրիրմիշլէր տիր։ Էշղըեատան պաղբը տախի դարաղլ մագամքնտա պրագըբզ, գուսուրսուս իսէ, ֆէատարիատա էթրաֆա եատեբմբզ, վէ քէօյիւլէրին էվէրինի եաղմա իթմէկէ պաշամբզլար տըր։ Իրթէսի կիւն հայատուտար, եաղմա իթմիքլէրի էշնաեը գաթբրբարա եկիքլէթէրէք, տաղլարընա տամէթ իթմիշլէր տիր։

«Վուգուաթը մէղբիւրէտէն պիր կիւն էվվէլ, եանի աեբն 20 սինտէ, Դասթօրիա գայմագամը, ռիֆագաթընտա թահրիրատ քեամիպի Մուսթա էֆէնտի, վէ Թէվֆիզ էֆէնտի իլէ Պէհլուլ պէյ նամընտա տիկէր իլքի քեամիպ, վէ միւթէպէրանը Խրիսթիանիեէտէն Եանի Մանցարա վէ Ավրամիչի նամընտա զէնկին պիր ԵՀՀուտի պուլունուղու հալտէ, շէհրի մէղբիւրատէն հարէքէթ իթմիշ, վէ պունարընն մանեէթինատ պիր խայլի խքամէթքեարան, պիր պէօրիւք սիւարի զապթիեէսի, վէ պաղբ Արնավուտ բիատէսի տախի պուլունմուշ տուր։ Պօկաչիգօ գարիեէսինէ կիթմէքտէ օրան պու սէյեահէլարընն մագսէտի, ռիվահեէթէ կէօրէ շունատան իպարէթ իսիշ։ Մէղբիւր գարիեէ, 200 Խրիսթիեան խանէսինատէն միւրէթթէպ օլուպ, Թէրեաէլէնի Ալի բաշա մարիֆէթիյլէ չիֆթլիք հալինէ վաղ խրիրքատէն սօնրա, տէվլէթ մալի օրմուշ, վէ Թէսալի իլէ Էբիրօսսան տիկէր չիֆթլիքլէրի միսիլու, շիմտի պու չիֆթլիք տախի տաթլըգ պուլունմուշ տուր։ Դայմագամ իլէ միւմանիլէյհին ռիֆագաթընտա պուլունան տիկէր միւթէպէրանը դայրի Միսսիմէ, մէգբիւր չիֆթլիկի սաթրն ալճագ նիեեթինտէ օրատուղլարընտան, իշպու չիֆթլիկին հագըգաթէն 4.000 լիրա գըյմէթի օրատ օրմատըգընա կէօղէրիյլէ թէէմին օրմագ իւզրէ, Պօկաչիգօ գարիեէսինէ կիթմէքտէ իմիշլէր։

«Զէվաթը միւմանիլէյհիմա, Դասթօրիատան ալթը տատթ վէ Լաբսիսթիտէն ազուզ տատթ ուղաղտա պուլունան վէ Անատէլիյա գազասընքն մագարրը օրան Պօրպօչիգօեա ազ պիր մէսաֆէ գայտրգլարընտա, պիր քէօյիւեէ թէատիֆ իթմիշլէր տիր քի, պու քէօյիւ քէնարիլէրինէ, ճիվարտատա տօլչան հայատուա ֆիրգատարը սէպէպնատէ տահա զիեատէ իլէրի կիտիրմէսի մուխթարալը օրատուղունու խապէր վիրմիշ տիր։

«Բեաֆֆէյի սէյեահէլար կէրի սէօնմէք իսթէմիշլէր իսէ տէ, եալընդ գայմագամ, քէօյիւնիւն սէօղէրինէ հէվալէյի սէմմի իթիպար իթմէտիկինտէ, եօլուն տէվամքնը էմի իյլէմիշ տիր։ Պիր գաչ տագբգա գատար հիչ պիր մանի զահար իթմէյիզ, Ֆագաթ Պօրպօչիգօեա վասրլ օրմազտան էվվէլ, կէչիրմէսի լազըմ կէլէն պիր պօղազա մուվասլէթլերինտէ, պիրտէն պիրէ էթրաֆլարընտան, եանի չալը չըրբալար արասընտա կիղլէնմիշ օրան Հայատուտար թարաֆընտան, Բուլմա, «սիլահլարընքը ազազը ալընբզ» սէատը իշիտիրմիշ տիր։

«Պու սրբատա հէմման քեաֆֆէյի բիտատ Արնավուտար, չալբլար արասընտան ֆիրար իտիպ, վէ Դասթօրիա եօլունա միւթէպէճճիհ օլատուգլարը, վէ քէրվանքն դուսուրսու տախի թէպլիմ օրմագլըգդա մէյեալ պուլունատուղու հարտէ, եալընդ գայմագամ պէյլին ամուճասը օրան պիր կէկա Արնավուտու վէ Սալիգօ նամ զապթիեէ նէֆֆէրի վէ տիկէր իլքի իւչ նէֆֆէր զապթիեէ, էշղբեա իւզէրինէ ատթէշ իթմիշլէր տիր։ Պու միւատրէպէտէ քէրման էրքեանընտան տէօրթ մագթուլ վուգուս պուլուպ, պագիսի սիպահլարընը սչաղը ալոբզատան սօնրա, թէպլիմ օրմուշլար տըր։ Պատէհու էշղբեա, եաղմա իթմիքլէրի էշեա վէ էսիրլէրինէ պիրիքեաք Պուրպօչիգօեա կիթմիքլէրինատէ, թիւֆէնք ատթէշլէ զապուլ օրունմուշլար տըր։ Անճագ գարիեէյի մէղքիւրէտէ եէտի գբիա խանէ եագմատարը իւզէրինէ, էշղբեա մուգավէմէթինի տուրատուրմուշ տուր։ Նիհայեէթ, պիղզատ էսիրլէրին իպրատարը իւզէրինէ, էշղբեա բուէսսատը ատթէշի սէօնատիրիպ, կիճէյի Պուրպօչիգօեա կէչիրմիշ տիրլէր։

«Ֆէրատտը սապահ, տէֆթէր խագանի Մէհէմմէտ էֆէնտիտէն, գայմագամնան, Պէհլուլ պէյ իշին, Խրիսթիան Մանցարատան վէ ԵՀՀուտի Ավրամիչիտէն մատատա, գուսուր էսիրլէր սաղ վիրիպ, տիկէրլերի իսէ եատթագլարընա կէօթիւրիւվիշլէր տիր։ Սէպիլէրի թախլիեէ օրունան էսիրլէր իշինտէ իլքի քեամիպ պուլունուպ, պունլար, էշղբեանընն քէնարիլէրինէ հիպա իթմիշ օլատուգլարը գատթբրբար իւզէրինէ պինմիշ օլատուգլարը թագտիրսէ, քէնարիլէրինի տրատթբրմագ իւզրէ հիչ պիր գուվվէյի սաքրիեէնին սէվգ խրիմէմէսի ըճասընը հալի օլարագ, Մէհէմմէտ էֆէնտի իլէ գայմագամ թարաֆընտան թահրիրատը լաղբմէյի համիլ պուլունմուշլար տըր։ Պունատան պաշդա, միւմանիլէյհիմ, էսիրլէրին ֆամիլեատարընա կէօթիւրմէք իւզրէ, քէնարիլէրինէ մէքթուպլար վիրիլմիշ օլուպ, պու մէքթուպլարտա բուէսսատի էշղբեա Մէհէմմէտ էֆէնտի իչին տրմքը պին, Պէհլուլ պէյ իչին պէշ պին, գայմագամ իչին իքի պին, Մանցարա իչին պին պէշ եիւզ, վէ Ավրամիչի իչին օն պին լիրա պէտէլ ագչէսի թալէպ իթմիշլէր տիր։

«Բիմանեթնաղարէն, մուգուաթը մէղպուրէ հէնկեամքնտա, գայմագամընն մէշին գուշագը իչինտէ իքի պինտէն զիեատէ լիրա վար իմիշ(1)։ Պաղբար պու մէպլաղ հայատուտարրն եէտինէ կէչմիշ օլատուգունու, վէ տիկէրլէր տախի միւտարէպէ էանատսքնտա գումուն իչինտէ կէօմիւրմիւշ իտուիլինի պէեան իտիեօրար։

«Հիւքիւմէթի մահէլլիեէ, միւատէմէնին մուգուս պուլմուշ օլատուղու պօղատտա իճրայի թէհարիեաթ իթմէք իւզրէ, պուրատան օթուզ գատար միւսէլլահ զապթիեէ նէֆֆէրաթը կէօնատիրմիշ տիր։

«Նասրլ քի անպեատպիրիսինիլ, իշպու քիւսթանա հարէքէթ, թէքմիլ վիրեեէթատ սուի թէէսսիրի մուճիպ օլմուշ տուր։ Ֆագաթ շիմտիեէ գատար նէ՞ Մանասթրատան վէ նէ՞ Կօրիցատան էշղբեանընն թատպիսինէ նէ՞ նիզամ ասքերի վէ նէ՞ զապթիեէ կէօնատիրիմէմիշ տիր։ Կօրիցա միւթէատրրքը, պու միւնասէպէթլէ տէմիշ տիր քի, Դասթօրիա գայմագամը պիզզաթ Պօրպօչիգօեա կիթմէկէ ատա միւհթաճ օրմասընը, մէղբիւր չիֆթլիկին սաթրմասը մատատէսինի թէսվիեէ իթմէք իւզրէ, քէօյիւլէրին միւթէպէրանքնը Դասթօրիա գօնաղընա ճէրպ իթմէլի իսի։

«Պէտէլ ագչէլերինի թօրլամագ իւզրէ, թէշէպպիւսաթը լաղբմէեէ իսպթիտար օլունմուշ իսէ տէ, խ-

(1) Պու գատար ալթունուն ազբրլըղը օն իքի օգզա գատար տըր։

թէնիլէն մէպլաղ բէք ճէսիմ տուղունատան, թէշէպպիւսաթը քիւրէնին պաշա չըգաճաղընա լաղ իւմիա եօղ տուր։ Էսիր ա չէնիլերատէն իքի իւչ նէֆֆէրի, Դ ճօրիա մէճլիսի ազաբընատան ա լար։

«Թէէմին խրիստիկինէ նազարի Դասթարիքիա նամ մէշհուր էշ եա ֆիրգասը, Զերիլօֆօ ճիվարը բընտա զահիրէ էշգմբզ խսէ ա պու թէվֆաթուր թատարդէ մի թաճ տըր։

«Պուզտայ ֆիեաթընքն իսթ գօյմասը հագգընտա, Անատէլի վէ Դասթօրիա նահիեէլերինտ թարաֆընմբզդա թէշէ.քի խապէրի վիրուա իթմէ.քատ տիր։ Իկրա ճաթա միւատատէ օրունատուղունտ պէրի տիր, պուղտայ, մահսուլ թընն պիչիմնատէն սօնրա քիրսի զրուշա թէնէզղիւլ իթմէ իքն 40 զրուշա չըգմբզ տըր, վէ չիր եօղ տուր քի, էկէրչի հիւքիմի իխրաճաթը մէն իթմէղ խսէ, պ պէլատէլերատ գըթբրդ թէքրար զ հուր իսէճէք, վէ պուղտայ քի էսի 60 զրուշա սատթըլաճագ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մինչդեռ մեր Դեր. Ս. Առաքելոյ դէն թեմական ժողովրդոց այցելութիւն ընելով՝ նոցա ողբմելի վիճակը սրչափ կարելի է բարւոքել կաշխատի, եկեղեցեաց, դպրոցաց եկամտից եայլն բարւոք կարգադրութիւններ ընելով և թաղական խորհուրդներ կազմելով, ուրախ եմք լսելով որ տեղական կառավարութիւնն ևս արժանավայել յարգանօք կը պատուասիրեն Ն. Սրբազնութիւնն այնպիսի պատուաստիճանաւորութիւններ ցոյց տալով թեմերու ոչ միայն ազգայնոց այլ ընդ հարարակութեանց մէջ մեծ նշանակութիւն ունին։

* * *

Դեր. Ս. Առաքելոյ դէն եղեալ ամենայ բացակայութեան ժամանակ Ազգ. Գաղ. ժողովն, քան յորդորանաց Ն. Սրբազնութեան, յարաբեւ շարունակելով իր կանոնաւոր նիստերն ազգային քնիացեալ գործերու կարգադրութեանց զբաղեցաւ պէտք եղած կարեւոր անօրէնութիւններ գործադրելով։ Սակայն մի քանի մեծ խնդիրներ, ինչպէս են Ս. Երուսաղէմայ պարտուց բարձման խնդիրն, սովելոյ Զրդ անգամ գաւառիս մէջ բացուելու հանգանակութիւնն, Միսցեալ քնիերու թեան յատուկ նպաստ հաւաքելու առաջարկութիւնն եայլն պատշաճ համարեցաւ Ն. Սրբազնութեան վերադարձին և ներկայութեան վերապահել, որպէս զի յիշեալ ազգային կարեւոր գործոց մասին Նախագահին միջոցաւ աւելի կանոնաւոր ուղղութեամբ սկսուելով նորին իմաստուն վարչութեան ներքոյ հոգեշարժ խրախուսանաց շնորհիւ առաւել արդիւնաւոր լինին։

* * *

Վիճակիս բարեխնամ Առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Ս. Արքեպիսկոպոսն երէկ իրիկուն ժամը 7ին ընդ Եւրոպա. Սմէֆանօս չոգենաւով ժամանեց ի քաղաքս, կատարելով իւր այցելութիւնն ի թեմս։ Արդէն երկու օր յառաջ հեռագիրն ծանուցած լինելով Ն. Սրբազնութեան քաղաքս մտնելու օրն՝ Արժ. Մակար Ս. Հայրն, և քահանայից դասէն ևս Ազգային վարչութեան անդամներէն ոմանք ընկերութեամբ դնացեալ էին ընդ առաջ Ն. Սրբազնութեան զոր և ժամը 8ին հասաւ յԱռաջնորդարան յուրախութիւն իւր սիրելեաց հօտին։

Աբշալոյս

. . . Խմբագիր,

Ցեռ վեցամեայ սկզբնաւորութեան տպագրութեան իմ Գաղղիերէն–Հայերէն ընդարձակ բառարանիս, ահաւասիկ կը ներկայանամ այսօր Հայ հասարակութեան քան և չորս թերթք 'ի ձեռին, որք կը բովանդակին A և B գրերը ամբողջ և C գրոյն մինչեւ CAMPÊCHE բառը։ Քառասներորդ թերթով պիտի լրանայ C գիրն, և այն ժամանակ բառարանին քառորդ մասն աւարտած պիտի ըլլայ։

Զեղի քաջածանօթ են, Տէր Խմբագրապետ, այն բազմապատիկ և մեծամեծ դժուարութիւնքն որ զիս կը պաշարէին 'ի սկզբան ձեռնարկութեանս։ Երբ որ ծանուցի հասարակութեան թէ 150–160 թերթերէ (գրեթէ 1300 էջերէ) բաղկացեալ մեծագիր քառածալ Գաղղիերէն–Հայերէն բառագիրք մը պատրաստած էի և երբ անոր հրատարակութեան ծախուց գոնէ կէսը (5–600 օսմանեան լիրա) ապահովցնելու համար բաժանորդագրութիւն բացի, հասարակութիւնն անդէն և անդ զանազան կասկածներ յայտնեց.—թէ արդեօք պատրա՞ստ էր բառարանին բովանդակ ձեռագիրն.—թէ արդեօք կը համապատասխանէ՞ր նոր բառարանն ներկայ պիտոյից ազգին.—թէ անհատ մը մենաւորիկ բառական պիտի բլլա՞ր այնպիսի գործոյ մը որ քան զամեն գործ աւելի պէտք ունի վաստակակցաց և օգնականաց—թէ Պօլսոյ մէջ պիտի գտնուէ՞ր տպարան մը որ փափաքելի մաքրութեամբ 'ի լոյս ընծայէր զայն.—և վերջապէս՝ թէ յայնպիսի վատթար ժամանակի յորում վաճառականութիւնն գրեթէ մեռեալ է, յորում դրամագլուխն կամ նուազած է կամ ահ ու դողով կը պահուրտի յարկերդ, յորում մեծ անվստահութիւն ունի Հայ ժողովուրդն նկատմամբ բաժանորդագրութեան՝ այնու պատճառաւ որ շատ և շատ անգամ իւր դրամը կորուսած է 'ի ձեռս հեղինակաց որ «սկսան շինել և ոչ կարացին կատարել», վերջապէս կ'ըսեմ՝ թէ այսպիսի անյաջող ժամանակի մէջ պիտի կարենա՞ր նոր բառարանին հեղինակն հայթայթել 5–600 Օսմանեան լիրա և իւր գործն հրապարակ հանել անթերի։ Հասարակութեան այս ամէն երկիւղներուն ես իսկ անձամբ հաստ եղայ, երբ որ սկսայ շրջիլ Զաքարիոյ և Պօղոյ խաները և գրասենեակները՝ իմ բառարանիս համար մէկուկէս ոսկի խնդրելու մերազնեայ վաճառականներէ, սեղանաւորներէ, դրամատէրներէ։ Ամենայն առարկութեանց իմ պատասխանս սա էր թէ տասնուչորս տարուան աշխատութիւնս բառական երաշխաւորութիւն համարուելու էր որ թերեւութեամբ կամ յանդգնութեամբ միջամուխ չէի բլլար բառարանին տպագրութեանը, թէ առաջին թերթը՝ զոր իրրեւ փորձ հրատարակեցի՝ կրնար վկայել գործոյս ընդհանուր յօրինուածոյն, և թէ անեղման մինչեւ ցարդ բացուած բաժանորդագրութեանց՝ դրամն իմ քակս պիտի չմնար, այլ յարկդ գանձապետաց, Մեծ. Գ.—Ա. Սամանճի—Մոմճեան սեղանաւորաց, որ մեծաւ ազնուութեամբ յանձն առին աւանդապահ ըլլալ բաժանորդաց լիրաներուն։ Ցաւով կը խոստովանիմ թէ անփատահ հասարակութեան վատահութիւն ազդելու և 5–600 Օսմանեան ոսկի հաւաքելու համար տրժանաւոր Կիկերոն չեղայ իմ երկասիրութեանս «CICERO ROPDOMO SUA», որովհետեւ բաժանորդագրութիւնն բացուեցաւ անցեալ տարի սեպտեմբերի 17 ին (Ն. Տ.), և մինչեւ ցայսօր որ ըսել է տասնուչորս ամսուան մէջ, հազիւ հազ կարողացայ գտնել 82 բարեսէր անձինք որք հաճին 101 օրինակաց տարագրել և վճարել 150 օսմանեան ոսկի։ Հոս կանգ կ'առնում, Տէր Խմբագրապետ։

Ի՞նչ կը պահանջէ ինէ Հայ հասարակութիւնն. կը պահանջէ որ իմ կենացս ամենէն գեղեցիկ ժամանակը, երիտասարդութեանս տասնուչորս տարիները, տաժանելի աշխատութեան մը նուիրելէ եւ քը 1000 լիրա ալ իմ քակէս ծախք ընեմ սոյն աշխատութիւնս երեւան հանելու համար։ 1000} լիրա չունենալով՝, (աղքատութիւնս ինծի շառագունանք չի բերեր, քա՛ւ լիցի), երկու բանէն մէկն է, կամ պիտի յուսահատիմ իմ բառարանս տպագրեալ տեսնելէ և կրակը պիտի նետեմ զայն, կամ հաղար և բիւր տառապանօք պիտի ճարեմ տպագրութեան ծախքը, իրա՛ւ ամէն շաբաթ կանոնաւոր կերպով թերթ մը հրատարակելով, բայց ամէն մէկ թերթին զոհելով իմ առողջութեանս, իմ զօրութեանս, իմ մտաւորական և նիւթական կարողութեանցս մէկ մէկ մասը, մինչեւ որ վերջին թերթին հրատարակութիւնը տեսնեմ և ես իմ ձեռօքս ինծի կանգնեմ ոչ թէ արձան պարծանաց և ուրախութեան, այլ սգոյ և արտասուաց մնհարձան . . .

Ա՛ւ այժմ իմ մեծագոյն մխիթարութիւնս այն դժուարին տպագրիչին մէջ յոր մնած եմ վեց ամսէ ի վեր և որու ծայրը պիտի հասնիմ Աստուծով մէկ կամ մէկ ու կէս տարիէն, ոչ այլ ինչ է, Տէր Խմբագրապետ, բայց եթէ առհասարակ պարբերական Հայ մամլոյն ցցուցած ջերմ համակրութիւնն իմ բառարանիս համար։ Մոսկ., Մանչեստր, Թերճեան, Հայրենիք, Փոնիք, Լոյս, որ կը ներկայացնեն յոյժ պատուաւորագոյն մայրաքաղաքիս Հայ լրագրութիւնը.—Արշալոյս Արարատեան, Արեւելեան Մամուլ Զմիւռնիայէն.—Փորձ Մշակ և Մեղու Տփղիսէն, չի խնայեցին և չեն խնայիր ընդարձակագոյն հրատարակութիւն տալու Գաղղիերէն–Հայերէն բառարանին, եւ թէ ծանուցմամբք և եթէ քննադատական և յանձնարարական այլ և այլ քնարի յօդուածներով։ Հայ մամլոյն ինծի մատուցած բոլորովին անշահասէր և ինքնայարգոր ձեռնտուութեան յիշատակն երբէք պիտի չմոռնամ ցորչափ կ'ապրիմ, Մամանաւորապէս շնորհապարտ եմ նաև իմ Մեծ. գանձապետացս, Գ.—Ա. Սամանճեանի—Մոմճեան էֆէնտիներուն, նոյնպէս իմ տպագրոչս Մեծ. Յ. Պօյաճեան էֆէնտիին, որ քան իւրում չափու կը թեթեւցնեն աշխատութեանս ծանրութիւնք։ Շնորհակալութիւնք նաև այն ամէն ազնիւ անձանց որք ոչ միայն բաժանորդ գրուեցան, այլ և անձանձրոյթի զայրս կը յորդորեն 'ի բաժանորդագրութիւն կամ 'ի թերթ առ թերթ գնումն։ Իմ կողմանէս ջանք և յարատեւութիւն պակաս պիտի չըլլայ որպէս զի ինչ որ սկսայ յաւարտ հասցնեմ. կը խնդրեմ որ Հայ հասարակութիւնն եւս անտարբեր աչօք չի նայի իմ գործոյս վրայ եթէ կուզէ որ նմանօրինակ օգտակար հրատարակութեանց նուիրեմ կենացս մնացորդը։

Հաճեցէք ընդունիլ, Տէր Խմբագրապետ, խորին յարգանացս հաւատարիք։

ՆՈՐԱՅՐ

Հատուէն զիւտաէ շատանք թէ-էսուիֆ հալ. պալէատէրի մէ-թուտպու օգուտան հէր աղ չօգ զայրէթի միրիյէ իլէ մէէլուֆ պուլունան զամէն, միլլէթիմիզ իւզէրինատէ կէօրիւլմէ քատէ օրան շու զայրէթսիզլիքէն սօլանը, սիւչարը մէյանասիյէթ օլանճաղընտա չիւպհէ եօգ տուր. հէր թարաֆտան, չէյլէ իլէրու կիթմէքատիյիզ, պէօյլէ իլէրու կիթմէքատիյիզ, շու գատար մէրթէպիմիզ վար տուր, պու գատար մէրթէպէր աչմագատաեզ, վէ միլլէթիմիզ իսթիզպանին, վագթու հալէ մուվաֆֆագիյէթ սուրէթատէ հազրրամագատաեզ, միլլէթիմիզատէ պու մէրթէպէ ուսանըգլըդ վէ համիյէթ, հիչ պիր վագիթտա կէօրիւրիւմէմիզ տիր, տէյի ֆէրահպախշ վէ պատիի իֆիթիխար միւժատէրէր իչխիլմէքատէ օլտուղու թագտիրատէ, միւթէմատի օն տէօրթ սէնէ կէօզ նուրլարը տէօքիւլիւպ վէ էմէք զահմէթի չէքիլմիշ օլտուգատան պաշդա, խայլիճէ լիրալար սարֆ իսիլէրէք 24 ճիւզի նիզամիյատա չըգարըլմըշ օլան վէ միլլէթիմիզ չօճուգլարը իչին էշէատի լիւզումու պուլունան էօյլէ պիր քիթապէն նայիլի միւքատիֆամ վէ թէշիմիզատի գելընմասընա հիմմէթ օլունմատըգը չէօյլէ տուրսուն, հիչ տէյիլ իսէ մէսարիֆատը լազմէսինին գայրելմասընա տարի հիմմէթ օլունմատտա տէյիլ տիր. իմտի, եալընըզ պէօյլէ պիր քիթապէն ֆայտա ունէշրինատէ էկեր պու մէրթէպէ կիւճլիւք, իհթիեաճ վէ զարուրէթի չէքիլիր իսէ, արթըգ օնա մանէնա օլուպ, վէ քէզալիք էշէատի իհթիեաճընընը պունատան պինլերճէ քիթապլար վէ զազէթալարա թագուն նէշրինէ պունատան սոնրա, դա՞նղի ադդասէր վէ ֆէատաքեար գալգըպ տա ճէսարէթի իսթէպիէճէք տիր, վէ միլլէթիմիզ դա՞նղի սայէատէ էօյլէ քիթապ վէ զազէթալարա մալիք օլտաղիէճէք տիր, պու խուսուսու, հէր քէսին մուհտաքէմէսինէ հավալէ իտէրէք, պու ատֆատախի, զէվմիթը համիյէթմէնատանը համիյէթինի տավէթ իտէրիզ։

ԱԶԳ.

Ցառաջիկայ չորեքշաբթի (29 հոկտ) Եէնիգաբուի Երկսեռ վարժարանաց քառամեայ մասնաւոր հարցաքննութիւնք տեղի պիտի ունենան 'ի ձեռն ուսուցչաց, ըստ հետեւեալ ծրագրի,

Հոկտ. 29 Դշ. ժամ, 3–6, Դ. Դ. Ց. և Բ. կարգաց Հայկաբանութիւն Կրօնագիտութիւն 'ի Ս. Առաքելոց վարժարան։

Հոկտ. 29 Դշ. ժամ, 7–10, Դ. և Բ. կարգաց Հայկաբանութիւն Կրօնագիտութիւն և Թուագիտութիւն 'ի Հայկանոյշ վարժարան։

Հոկտ. 30 Եշ. ժամ, 3–6, Դ. և Բ. կարգաց Աշխարհագրութիւն Դծագր. Դեղագր. Աստղագործութիւն և Դաշնակ 'ի Հայկանոյշ վարժարան։

Հոկտ. 30 Եշ. ժամ 7–10, Դ. Դ. Ց և Բ. կարգաց Աշխարագր. Դծագր. Դեղագր. Թուագիտութիւն և Եկեղեցական երգեցողութիւն 'ի Ս. Առաքելոց վարժարան։

Հոկտ. 31 Ուր, ժամ 3–6, Դ. կարգի Ֆրանս. Դ. և Բ. կարգաց Ազգ. և Ս. Պատմութիւն 'ի Հայկանոյշ վարժարան։

Հոկտ. 31 Ուր. ժամ 7–10 Դ. և Դ. Ց. կարգաց Ֆրանս. և Թուրքերէն 'ի Ս. Առաքելոց վարժարան։

Նոյեմբ. 1 Շաբթ. 3–6 Դ. Դ. Ց. Բ. կարգաց Ազգ. և Ս. Պատմութիւն 'ի Ս. Առաքելոց վարժարան։

Նոյեմբ. 1 Շաբթ, Ս. Ց. և Ա. կարգաց Ընթերցանութիւն Կրօնք Թուագ. Դիր. Իրագիտութիւն 'ի Հայկանոյշ վարժարան։

Ուսանի կը հրաւիրուին ազնիւ ծնողք, պաշտպանք և այլ ուսումնասէր ազգայինք սոյն մասնաւոր հարցաքննութեան ներկայ գտնուելու 'ի խրախոյս նորատի ուսանողաց։

27 Հոկտ. 1880

'Ի Պեզճեան Կեդր. Վարժարան

Տեսուչ

Միսայէլ Վարժարանաց

Գում գաբուլ

Թ. Երէց

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

(241)

—

Կիեէճէքմինիզ, վէ էլէրինիզէ եիւղիւնիւզ սիեահլանմըշ օլուպ, առլա թանըմազ պիր հէյեթատ պուլունաճաղընը։ Խըզմէթքեար տախի պու միսիրու թէատպիրի ինթիհամեթեէյի իմթիհան իլէեէճէք տիր։ Պէն զաթքընըզա ըէհ. պէրլիք իտէճէյիմ, վէ օ կիճէքի բարօլաեր էօյրէթէճէճիմ։ Պունատան պաշդա նէօպէթճի, զաթէն պէնի թանը, վէ էկէր մուխալիֆէթ իտէճէք օլուր իսէ, ամթէչլէ մուդապէլէ կէօրէճէք տիր։ Պու սըրատա Պուլթան ա'Օր իլէ օտա խըզմէթքեարընըզ տախի պիղիմ կիպի հարէքէթ իտէճէք տիրէր։ Պիր քէրրէ հէբիմիզ պատրումպարա կիրէճէք օլուր իսէ, պէնիմ իչ ատամպարընա պիր իշարէթ վիրէճէյիմ, վէ պատէհու էթրաֆընըզա թօբլանըզ, պիղի հէր քէսին նազարը տիգգամընատ սաղթէթէն զայպ օլմուշ օլմազլըզընմըզ կէօզէ վուրսա պիղէ, քի պու ճիհէթի պէնճէ իհթիմատսէն կէօրիւն. մէզ, պիղիմ թատգիպ խարիմէմիզ գապի օլամազ։ Իչթէ, մի՛սիս մարքի, կէօրիւեօրսունուզ քի, հէր շէյի էվվէլինատէն տիւչինմիւշիւզ տիր, վէ մաղալա, էկէր պատպիթլըզմըզտան նաշի, պիր ֆէլաքէթէ տիւչար օրատգ պիղէ, պու խուսուս պիղիմ թագ սիրատի վէ խէթամլըզտան նէչէթի իթմիշ օլմանաճագ տիր, չինքի էվվէլինատէն հէր շէյ տիրզ ու ամիգ տիւչինիւրմիւշ տիր։

—Թէչէպպիսիմիզդէն քէսգի մուվաֆֆագըյյէթ իտէճէկինէ ինանըեօրում՝, հէմ գալգէն ինանըեօրում՝, տէեու ճէվապ վիրտի Բընէ, պունատան պաշդա սիղին զայրէթ վէ խըզմէթէրինիզի տախի թագտիր իտէրիմ։ Հէր նէ տախի վայը օլաճագ օրա, սիզէ վատ իթիտիկիմ միւքատիֆամը ճէօմէրտճէ իթա լազլէնէճէյիմ։

—Տիմէք տիր քի, տէեու սիւալ իթտա Տակօպէր ֆէվդէլատէ պիր սէվինճէյ, տիմէք տիր քի, միսիս մարքի, պիղիմ ատֆվլըգ թէզքէրէ-լէրիմիզի վիրճէճէքսինիզ։

—Սիզէ նամուսում՝ իւզէրինէ սէօզ վէրիրիմ՝ քի, իչ կիւնէ գատար մէզքիւր թէզքէրէլէր սիզին եէտինիզէ թէսլիմ՝ օլունճաճագ տիր։

—Եա՛շասըն, միսիս մարքի, միւպարէ՛ք օլուն պիզի դուրթարան էլ, տէեու պաղբրտըլար Տակօպէր իլէ Պուլթան ա'Օր, իքիսի պիրլիքատէ։

Պատէհու իքի հայատատար, Բընէնէին իգամէթ իթտիկի խանէատէն մուֆարագտի իտիպ, էմնայի ազիմէթլէրինատէ, ճիւճէ պիր տէֆտատահ,

—Մի՛սիս մարքի, տէտի, իքի կիւնատէն, եարը կիճէատ, Թօմպիսատ սօղագընտա վէ չիթին գարուսանտա պուլուշճաղըմզ խաթրընըզտան չըգմասըն։

— Սիպ օլ ճիհէթէ էմին օլուսնուզ, պէն սիզի ապա պէքլէթարիմէմ, տէեու ճէվապ վիրտի Բընէ չէտիտէն։

20

ՊԱԽԹԸՆ ՏԷՏԻԿԻ ՕԼՈՒՐ

Ֆէրտասը կիւնիւ, միւթատ օրան սատթատա, եանի ագշամքն սատթ օն վէ օն պիր արասընատա, Տակօպէր իլէ Պուլթան ա'Օր պօտրումպարա վարըլ օլուպ, քէնտի խրատէթլէրինէ զահիրէն պիր զայրէթի ֆէվգէլատէ իլէ պէտ վէ մուպաշըրէթ էյլէտիլէր։

Ճիւճէ օրատա սախթէ անախթարը քիլիտէ սօգտու, վէ չիլինկիրին, մէզքիւր անախթարը գաբրպնա քեամիլէն մուխթապրդ սուրէթատէ իմալ իթմիշ օլտուղունա խուքատթ օլտու։ Ճէզրէ քի գարու աչըլըզընատա, ատա սէս պիլէ չըգմասը։

—Իչթէ պու ալէտ, տէտի Տակօպէր, ինչ գարար հասցնեմ. կը խնդրեմ որ Հայ հասարակութիւնն եւս անտարբեր աչօք չի նայի իմ գործոյս վրայ եթէ կուզէ որ նմանօրինակ օգտակար հրատարակութեանց նուիրեմ կենացս մնացորդը։

Հաճեցէք ընդունիլ, Տէր Խմբագրապետ, խորին յարգանացս հաւատարիք։

ՆՈՐԱՅՐ

Հատուէն զիւտաէ շատանք թէ-էսուիֆ հալ. պալէատէրի մէ-թուտպու օգուտան հէր աղ չօգ զայրէթի միրիյէ իլէ մէէլուֆ պուլունան զամէն, միլլէթիմիզ իւզէրինատէ կէօրիւլմէ քատէ օրան շու զայրէթսիզլիքէն սօլանը, սիւչարը մէյանասիյէթ օլանճաղընտա չիւպհէ եօգ տուր. հէր թարաֆտան, չէյլէ իլէրու կիթմէքատիյիզ, պէօյլէ իլէրու կիթմէքատիյիզ, շու գատար մէրթէպիմիզ վար տուր, պու գատար մէրթէպէր աչմագատաեզ, վէ միլլէթիմիզ իսթիզպանին, վագթու հալէ մուվաֆֆագըյյէթ սուրէթատէ հազրրամագատաեզ, միլլէթիմիզատէ պու մէրթէպէ ուսանըգլըդ վէ համիյէթ, հիչ պիր վագիթտա կէօրիւրիւմէմիզ տիր, տէյի ֆէրահպախշ վէ պատիի իֆիթիխար միւժատէրէր իչխիլմէքատէ օլտուղու թագտիրատէ, միւթէմատի օն տէօրթ սէնէ կէօզ նուրլարը տէօքիւլիւպ վէ էմէք զահմէթի չէքիլմիշ օլտուգատան պաշդա, խայլիճէ լիրալար սարֆ իսիլէրէք 24 ճիւզի նիզամիյատա չըգարըլմըշ օլան վէ միլլէթիմիզ չօճուգլարը իչին էշէատի լիւզումու պուլունան էօյլէ պիր քիթապէն նայիլի միւքատիֆամ վէ թէշիմիզատի գելընմասընա հիմմէթ օլունմատըգը չէօյլէ տուրսուն, հիչ տէյիլ իսէ մէսարիֆատը լազմէսինին գայրելմասընա տարի հիմմէթ օլունմատտա տէյիլ տիր. իմտի, եալընըզ պէօյլէ պիր քիթապէն ֆայտա ունէշրինատէ էկեր պու մէրթէպէ կիւճլիւք, իհթիեաճ վէ զարուրէթի չէքիլիր իսէ, արթըգ օնա մանէնա օլուպ, վէ քէզալիք էշէատի իհթիեաճընընը պունատան պինլերճէ քիթապլար վէ զազէթալարա թագուն նէշրինէ պունատան սոնրա, դա՞նղի ադդասէր վէ ֆէատաքեար գալգըպ տա ճէսարէթի իսթէպիէճէք տիր, վէ միլլէթիմիզ դա՞նղի սայէատէ էօյլէ քիթապ վէ զազէթալարա մալիք օլտաղիէճէք տիր, պու խուսուսու, հէր քէսին մուհտաքէմէսինէ հավալէ իտէրէք, պու ատֆատախի, զէվմիթը համիյէթմէնատանը համիյէթինի տավէթ իտէրիզ։

Ցառաջիկայ չորեքշաբթի (29 հոկտ) Եէնիգաբուի Երկսեռ վարժարանաց քառամեայ մասնաւոր հարցաքննութիւնք տեղի պիտի ունենան 'ի ձեռն ուսուցչաց, ըստ հետեւեալ ծրագրի,

Հոկտ. 29 Դշ. ժամ, 3–6, Դ. Դ. Ց. և Բ. կարգաց Հայկաբանութիւն Կրօնագիտութիւն 'ի Ս. Առաքելոց վարժարան։

Հոկտ. 29 Դշ. ժամ, 7–10, Դ. և Բ. կարգաց Հայկաբանութիւն Կրօնագիտութիւն և Թուագիտութիւն 'ի Հայկանոյշ վարժարան։

Հոկտ. 30 Եշ. ժամ, 3–6, Դ. և Բ. կարգաց Աշխարհագրութիւն Դծագ. Դեղագր. Աստղագործութիւն և Դաշնակ 'ի Հայկանոյշ վարժարան։

Հոկտ. 30 Եշ. ժամ 7–10, Դ. Դ. Ց և Բ. կարգաց Աշխարագր. Դծագր. Դեղագր. Թուագիտութիւն և Եկեղեցական երգեցողութիւն 'ի Ս. Առաքելոց վարժարան։

Հոկտ. 31 Ուր, ժամ 3–6, Դ. կարգի Ֆրանս. Դ. և Բ. կարգաց Ազգ. և Ս. Պատմութիւն 'ի Հայկանոյշ վարժարան։

Հոկտ. 31 Ուր. ժամ 7–10 Դ. և Դ. Ց. կարգաց Ֆրանս. և Թուրքերէն 'ի Ս. Առաքելոց վարժարան։

Նոյեմբ. 1 Շաբթ. 3–6 Դ. Դ. Ց. Բ. կարգաց Ազգ. և Ս. Պատմութիւն 'ի Ս. Առաքելոց վարժարան։

Նոյեմբ. 1 Շաբթ, Ս. Ց. և Ա. կարգաց Ընթերցանութիւն Կրօնք Թուագ. Դիր. Իրագիտութիւն 'ի Հայկանոյշ վարժարան։

Ուսանի կը հրաւիրուին ազնիւ ծնողք, պաշտպանք և այլ ուսումնասէր ազգայինք սոյն մասնաւոր հարցաքննութեան ներկայ գտնուելու 'ի խրախոյս նորատի ուսանողաց։

27 Հոկտ. 1880

'Ի Պեզճեան Կեդր. Վարժարան

Տեսուչ

Միսայէլ Վարժարանաց

Գում գաբուլ

Թ. Երէց

Ա Զ Դ

ԴՐԱՏՈՒՆ Յ. ԶԱՄԱՇՐՃԵԱՆԻ

Կը ծանուցուի Մեծ. հասարակութեան որ՝ Ղալաթիոյ կամուրջի Գոլոյ կողմը մաքսատան կարգը 56 թիւ խանութին մէջ ամէն տեսակ Հայ. Գազ. Տաճ. դասագրքեր, օրացոյց, գաղտմա և կաղանդի նուէր զունաւոր պատկերք ու Հայերէն, Տաճկերէն և թէ Դպրոցներն լրագրներ կը ծախուին։

ԻԼԱՆԱԹ

Ամարը Իզմէթ սէրիվհասը ալթընտա տէօրթ նիւսխէէ մուն գասըմէն կէչէնտէ մէյտանը ինթիշարէ չըգըպ, պէյն էլէտիպպա չտէանը միւթալաա վէ թագտիր կէօրիւնմիւշ, վէ էքսէր, զաղէթալար թարտիրնտան տախի մէնթ թահսին իլան վէ իշտա գըլընմը Մէնշաաթ նիւսխէէրինտէն պիրէր գըթաը պու քէրրէ զաղէթախանէմիզտէ տախի կէօրիւէրէք, հաղըգ-թէն պունլարըն միւնէրիճաթը իւսլու�թիգի ինչպէս պիթիւն պիւթիւն թէրք իլէ, զիվէյի սարէ մութալրգ վէ միւնասէպաթը քէլամ իւզէրինէ մահէլլ պէ մահէլլ պիր չոգ խասլարի ինսանիէէ վէ տէյլարի հիւքմիւէէյի միւֆէսսէր ճիւմլէլերի ճամի օլտուղու, վէ մէսլէքի քիթապէթ էրպապլնա մէնաֆիի քէսիրէյի իւգատէն պաշգա մէքեաթիպ չակիրտանըն միւնթէհի սընրիֆնա տախի օգութտուրուլուր իսէ, իսթիֆատէլէրինէ խըտմէթ իտէպիլէճէկի անլաշըլմաղէ, պիլ վիճուհ թահսին վէ թագտիր իտիմիշ օլտուգլարընտան, վէ նիւսխը մէզքիւրէ էլէէմ Պապ Ալի ճատտէսի-տէ 46 նիւմէրօրու քիթապճը Առաքէլ աղանըն տիւքքեանրնտա սաթըլմագտա պուլունտուգլարընտան, էրպապը միւթալանըն էնզարը բաղէքէլերինէ տրգ օլունուր։

96 սէնէի հալիեէսի չէհրի թըշրինի սանիսի իպթիտաընտան 97 սէնէսի թըշրինի էվվէլի նիհաեթինէ գատար պիր սէնէ զարիֆնտա Պահրը Սէֆիտ պոզազը թօրճու ալայլարը իւմէրա վէ զապիթան վէ նէֆէրաթը մուայեէնաթը իշին լիւզումի օլան լիհտումուն մար իւլպէեան թըշրինի սանինն ալթընճը չարշէնպիհ կինիւ միւնագատաը իճրա օլունճաղը կիպի, շէհրի մէզպուրուն 11 ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ տախի գարարը գաթիի վիրիլճէկինտէն, լիհումի մէզքիւրէյի իթաեէ թալիպ օլանլարըն չէրայիթ թաֆսիլաթընը անլամագ իւզրէ, թարիխ իւլանտան իթիպարէն եէվմի մէզքիւրէ տէկին, պէհէր կիւն սաաթ 10 ա գատար թօրխանէի ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

ՀԱՅ

Զին վէ ժավա չայլարընըն հէր ճինսի թօյտան վէ ճէսթէ ճէսթէ օրմագ վէ աչըգ վէ գութու իշինտէ պուլ ունմագ իւզրէ, Բ. ԴԼՕՆԱՐԻՏԻՍ ին մաղազընտա սաթըլմագտա սրը։

Միւսիպիէյհ, էմթաասընըն զանէթ ալէա ճինտէն օյտասըյլա, բաղվէթլու էհալինին քեամիլէն խոշնուտ գալաճաղընը վատ իտէր։

ՖԻԵԱԹ ՂԱԵԷԹ ԷՀՎԷՆ

Սաթըլան մաղազա Իսթանպոլտա Սագա եօգուշունտա Նիւմէրօ 35։

Համպուրկ հիւքիւմէթի, պիւյիւք պիր Բիանգո իճրաարընա եէնինտէն միւսատէ իթմիշ, վէ պու թէշէպպիւսէ պիր հիւսնի ըվամ վէ հէր թարաֆտա էմնիյյէթ քէսպ իթտիրմէք իւզրէ, հիւքիւմէթի միւշարիէյհա, քեաֆֆէյի իքրամիեէլէրին թէէտիեէսի մէսուլիեէթինի տերիւհտ էյլէմիշ տիր։

Համպուրկ չէհրինին, Ալմանիանըն էն զէնկին մէմլէքէթլէրինտէն օլմասը, վէ թէէտիեաթը, հիւքիւմէթին քեաֆֆէյի հազինէ ֆօնտօլարըյլա թէէմին իտիմէսի ճիհէթինէ, իշ պու Բիանգոնուն մաղպուլթիեէթի հագդընտա ասլա շիպհէ գալմաղ։ Իզանթալ վէ շիրէքեաը պանգասընդն, պիլիթլէրին միւպաաեաընը եէնինտէն տերիւհտ իթմիշ օյմասը տա տահա պիւյիւք պիր էմնիյյէթ տիր։

Մէզքիւր Բիանգոեա տայիր օյան իլան պու կիւնքի զաղէթամիզտա միւնտէրիճ տիր։

Դօմիսիօն վիրմէեէրէք, տօղրուտան տօղրուեա պիէթ սաթըն ալմագ իսթէեէնէր, սիբարըշլարընը տօղրուտան տօղրուեա Համպուրկտա Իզանթալ վէ շիրէքեաը Բիանգոյունուն պաշըճա մէրքէզինէ կէօնտէրսէլէր, տահա էյի եթմիշ օլուրլար։

ՄԻՖԹԱՀ ԻՒԼ ԹԱՊՊԱԽԻՆ

Թ Է Լ Ի Ֆ Ի

Ա. Մ.

Մէզքիւր քիթապ, աշճըլարա վէ ֆամիլեարարա բէք էյղէմ օլուպ, 340 սահիֆէտէն իպարէթ օլտուղու վէ Լա Թիւրքի մանթպասընտա կիւղէճճ թապ իտիրմիշ պուլունտուղու հալտէ, Իսթանպոլ ճիհէթինտէ քէօրրիւ պաշը թարաֆլարընտա սուճու Պօղոս աղանըն տիւքքեանընտա սաթըլըր։

Մէզքիւր քիթապտան միւվէզզիմ Միրիճան ադա եէսինտէ տաախի պուլունմաղտա սրը։

Ֆիյ 5 ղրուշ։

ՏՕԴԹԷՕՐ Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԷՖ.

Պիր գաչանէնէտէն պէրու Դատարքէօյիւնտէ իգամէթի իթմէքտէ օլան Տօդթէօր Ս. Յակոբեան էֆէնտի, պունտան սոնրա հէր սաղը վէ ճիւմլա կիւնլէրի սաաթ 6 ատան 8 է գատար, Պաղճէ – Դարտ ճատտէսինտէ վագը 18 նօմէրօրու Մէրամէթճեան էֆզախանէսինտէ պուլունարագ, քէնտուսինէ միւրաճաաթ իսթէնիսաթարրըն էմրի թէտավիլէրինէ պագաճագ սրը։ Ֆուդարտա մէճճանէն։

ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ՄՈՒՐԱՑԿԱՆՆԵՐԸ

Դրէց

Յ. Յ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

Հրատարակեալ

Ս. Ղ. Պարթեղամեան

Ազգային Ժամանակակից վէպ մ՚է, որ տեսար առ տեսար սկսած է հրատարակուիլ։ Առաջին տեսարը ի լոյս ընծայուած ըլլալով, կը ծախուի գրավաճառ Ս. Ղուկասեան և Թրէնկեան գրատուները, սուճի Պօղոս աղայի խանութը և լրագրավաճառներու քով ի դէն 40 փարայ։

ՏԻԲԻՆ ՄԱԲԻՆԱԼԱՐԸ ԻԶԻՆ ԹԻՐԻ

Կրասկօտա Ճօն Դրարդը գումբանեատրնրն էն ատկա վէ շատի մարինա թիրէսի, պուլատա, Պէյօղլու վէ Դարտամա վէ Իսթանպուլ մաղազալարը-նըն քեաֆֆէսինտէ պուլունուպ թօրտան վէ բար չա բարչա, սամթն ալմագ խմթէեէնէրին, Դարտամա Վօյվոտա սոգաղընտա 13 նիւմէրօրու մաղազատա, վէ Իսթանպօլտա Հաճի Բէօյէք ճամիսինտէ 64 նիւմէրօրու մաղազատա միւրաճաաթ իմէլէրի։

Պիլիւք ոճէնթէ

ԷՄԻՄ Թ. ՃԱՆՕՖԼԷ

ՄՈԼՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԶՈԵՐԸ

Հ. Կ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Խմբագրեալ առաջարկութեամբ

Պարզասէր Հայաստեաց ընկերութեան

Դայէթ թէմիզ սուրէթտէ վէ իյի վեալը իւզէրինէ պասըրմիշ օյտուղու հալտէ, 110 սահիֆէտէն միւրէթթէպ պիր քիթապճը տըր պու քի, եարըմչար մէճիսիյէյէ սաթըլմագտա սրը։

Պու քիթապ չաեանը դրաաթ վէ միւթալաա օլտուղունան, գասընն վէ գըզ թայիֆէսինտէն հէրքէսին օգուտուպ խաթիֆատ իթմէսինի արզու վէ նասիհաթ իտիկմիզ միսիլլու, էրքէքլէրին տախի, վէ հաթթա տահա զիեատ օգուտուպ տիգզաթ իյլէմէլերինի արզու վէ նասիհաթ իտէրիզ, ղիրա, պիղճէ, գատըն թայիֆէսիզին պու մէրթէպէ սիւսէ տիւշմէսինէ պաշլըճա սէպեպ, էրքէքլէրիմիզին կէվզէքլիկի, չէհվէթբէրէսթիկի, վէ պինաէն ալյհ միսատասի տիր։

Զինկեանէ Դըզբէրը օն սէքիզնճի ճիւզի չըդմըշ օրուպ, վէ թէքմիլ թագըմ կէրէք մանթպասմըշտա վէ կէրէք քիթապճրլարտա սաթըլմագտա օլտուղունան, վէ մէդքիւր քիթապը օգուտանլարըն քեաֆֆէսի տախի թէլէզզիւղ իտէրէք մէճիտն դալմագտա պուլունուղլարընտան, կիւղէլ ըսման օգուտմագ արզու իտէրէրին, իշիթրասընա հիմիէթլէրինի արզու վէ տատմէթ իտէրիզ։

ՄԱՆՈՒԿ ԶՈՀԵՐ

ԿԱՄ

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ՏԱՂԱՆԴՆԵՐ

ԳԻՆ 60 ՓԱՐԱՑ

Կը ծախուի Յ. Դավաֆեանի գրատուները՝ Զաղ մաղճըլար թիւ. 20 և Ի Բիւրքճի խան վարի յարկ թիւ 23։

ՊՏՈՑՏ ՄԸ

ՊՕՂՍՈՅ ԹԱՂԵՐՈՒ ՄԷՋ

Պարոնեան էֆէնտի թէէլիֆի օլտուղու հալտէ, վէ էյթայիֆ թարզընտա եաղըմը պուլունտուղու թագտիրտէ, պիր վագըթտան պէրու, ճիւզ ճիւզ ղէչը օլունմագտա պուլունան մէզքիւր քիթապ, պու տէֆա թէքմիլ օլարագ, 224 սահիֆէտէն իպարէթ օլտուղու հալտէ, 32 չէր զ. ա սաթըլմագտա օլտուղունան, հէր քէսին պիլ իշթիրա, հէմ էյլէնիպ վէ հէմտէ իսթիֆատէ իթմէլէրինի իսթար իտէրիզ։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԻԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԵԷՆԻ ԱԳԶԷ ԲԻԱՆԳՕՍՈՒ ՀԻՒԲԻՒՄԷԹԻՆ ԹԱՀԹԸ ԲԷՖԱԼԷԹԻՆՏԷ ՏԻՐ

Համպուրկ հիւքիւմէթի թարաֆընտան թասարիգ օլունուպ, սիւրաթլէ պիր պիրինի թաագիպ իտէրէք եէտի թազսիթտէ չէքիլէճէք օլան վէ մուախարէն գազանան նիւմէրօրար խապէր վիրիտիկինտէ թէէտիեէ իտիլճէք պուլունան 46,640 բարէ իգրամիեէյի համլ պիլճիւմէ Խազինէ ֆօնտօլարը յլա թահթը քէֆալէթէ ալընմըշ օլան իշպու ազ չէրիանգօսունտա էն զիեատէ պախթիեար պուլունան, պաշլըճա իքրամիեէ օլարագ 500,000 ՖՐԱՆԳ գազանճագ սրը։

Իշպու Բիանգոտա գազանըլանագ պաշլըճա իքրամիեէլէր սթիտէ պէեան օլունուր.

1	պիլէթ	գազ.	Ֆր. Ֆր.
	»	նաճագ	312,500–312,500
1	»	»	187,500–187,500
1	»	»	125,000–125,000
1	»	»	75,000 75 000
1	»	»	62,500– 62,500
2	»	»	50,000–100 000
2	»	»	37,500– 75,000
5	»	»	31,250–156,250
2	»	»	25,000– 50,000
12	»	»	18,750–225,000
1	»	»	15,000– 15,000
24	»	»	12,500–300,000
4	»	»	10,000– 40,000
5	»	»	7,500– 22,500
52	»	»	6,250–325,000
6	»	»	5,000 – 30,000
108	»	»	3,750 –405,000
214	»	»	2,500 –535,000

վէ զայրիհիմ վէ զայրիհիմ։

Անոս պիլէթլէրինին տէեր ֆիեաթը ըէմէն գարարըշուրլմըշ օլուպ, ԹԷՐԹՄԻԼ ՊԻԼԷԹԼԷՐ 22 ՖՐ. 50 ՍՆԹ. վէ ՆԸՆԸՖ ՊԻԼԷԹԼԷՐ 11 ՖՐ. 25 ՍՆԹ. տիրլէր.

Պու մէպլաղ, գանը պանգա պանգասթու օյուր իսէ օյսուն, եախատ Արմանիա, Ֆրանսա, Ավստրիա, Ինկիլթէրրա վէ սայրէ իւզէրինէ չէքիլմիշ բոլիցա պուլունսուն, վէ եախատ գանը մէմլէքէթին օլուր իսէ օյսուն բոսթա բուլու եախատ բոսթախանէ իւզէրինէ բոլիցա օյարագ կէօնտէրիլտիկինտէ, սիբարը օյունան անա պիլէթլէրինի, գարարը մէքթուպ տերուինտէ վէ հիւքիւմէթին արմասը իլէ վէ բոսթա վարթասը յլա հէր միշթէրիեէ վագթինտէ, վէ պիրինի իքի թագսիթլէր նին պիճիւմէ գուրալարը էյին մէրի իլլիեթա օյմագ իւզրէ, տէրճալ կ օնտերիրիզ։ Սիբարըշլար էն չոգու ալտիֆրանկա ՆՈՑԵՄԲԵՐ 20է գատար գալուլ օլունճաճագ սրը։

Պիլէթլէր հէր ամֆա կէօնտէրիլտիկինտ, գուրանըն բէսմի բրօկրամընը, վէ հէր գուրա քէշիտսինի մի թէ ազբոյ պիլէթ սաթըն ալրը օլան գուրանըն բէսմի լիսթասընը կէօնտէրէճէյիզ։ Իքրամիեէլէր հիւքիւմէթին գոնթրոլու թահսիլտնտա օլարագ, էկէր արզու օլունուր իսէ, գազանանը իգամէթ իթտիկի չէհիրտէ, նագտէն թարաֆը-մէզտան թէէտիեէ օլունճաճագ սրը։

Սիբարըշլար տօղրուտան տօղրուեա սթիտէքի ատրէսէ կէօնտերիլմէլի տիր.

Bureau principal de Loterie

Isenthal & Cie

Hamburg (Allemagne)

Պիճիւմէ էվրօպա լիսանլարը իւէ մէքթուպլարըշրլը Շարգ իւէ Համպուրկ արաասընտա մէքթուպլար 180 սաաթտա կիտէրլէր։

Ա Զ Դ

Նորայրի Դպրոցական – Հայերէն ընդարձակ բառարանին 24 երրորդ թերթն հրատարակեցաւ, յորում 13 տարատած է։ Դին քան և երեք թերթերուն 34 1/2 դահեկան արժէք։ Բաժանորդագրութեան հանար կանխիկ կը վճարուի 1 1/2 Օսմանեան ոսկի։ Թերթերն կը հրատարակուին կանոնաւորապէս ամէն չաբաթ օր և կը վաճառուին Ֆրէնկեան գրավաճառանոցը, որ է կեդրոնատեղի։ Նոյնպէս Ղուկասեան և Դավաֆեան գրավաճառաց քով, Արշակ էֆէնտիի թղթավաճառանոցը ի Ղալաթիա և Վայսի քով ի Բերա։

Դին իւրաքանչիւր թերթին 60 փարա արժէք։

Steine Bureau d'annonces Hamburg

ԵԱՆՂԷՆԱ ԳԱՐԾԷՔ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NO TH BRITICH AND MERCANTIL INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹՀ ՊԸՐԻԹԻԾ ԷՆԴ ՄԷՐԲԷՆԹԱՑԻ

Նոր Լիմիտը վէ Լիվերպուլի եանղընէ սիկուրթան գումբանեսը

		Ինկ. Լ.
Ասըլ սէրմաեէ		2,000,000
Լիսանսիզ սէրմաեէ	450,000	
Եանղընէ շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթագէսի	1,156,690	1,606,690
1878 սէնէսինտէ քեսրը սաֆի		976,119

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընն ՊԻՐԼԷՆՄԻԾ աճէնթասու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկընն վէ էսմիր սիկուրթասը իշին չգ գօլայըգլար վիրէպիլիր պիր հարտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չոգ միւրէրէլերինէ, վէ իսթանպօլուն բազպէթլու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէզքիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նէզամնամէլերի մուհիպլինէ սիկուրթաեա թութտուգլարը էպնիեէլերի, պէյնէրինտէ թագսիմ իտէճէքլէր տիր։ Եանղընն սիկուրթասը իշին վիրտիքլերի գօլայըգլար իւէպիր չոգ իշ եաֆաեա միւգթէտիր տիրլեր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Դալաթա վէ Իսթանպոլ վէ ճիվար չէհիր վէ քէօյլերտէ էպնիեէ սիկուրթաեա թութաճագ սրը։

Maritime Insurance Cie, Limited

of Liverpool

Capital £ 500,000

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲ.

Սէրմաեէ 500,000 Ինկ. լիր.

Սահիպի իմզա, վաքար վէ եէլքէն կէմիլերի վէ տէրուինտէքի էշեա վէ էմթաանը զաեէթ ֆայիտէյի շարթարլա սիկուրթաեա թութմագ իշին մէզքիր գումբանեա թարաֆընտան բուխաթ իսթիհսալ իյլէմիշ տիր։

Ֆիեաթ վէ սայրէ հագդընտա մալիմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, Դալաթատա Գալիսիօն խանը քէօշէպաշընտա տէմիր քէօբրիեէ նազրը օլան օտաեա միւրաճաաթ իլէմէլերի։

Մէզքիւր Գումբանեալարընն աճէնթասու

ՅՕՀՆ ԲԱՌԻԼ,

Վէ սումուր ու մէսալիհինէ մէմուրու

ԴԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈՒԵԱՆ

ՕԳՈՒԵՈՒՆՈՒԶ

Մ. Վ. Ծանինին 1867 սէնէսինտէ թէէսսիս իյլէտիկի «Շէմս» նամ մէշհուր էնզախանէսի, պու սէնէ մայիս 5 տէ սիւհիրէրէք օլունուշ իսէ տէ, տահիպլինին մէհարէթինէ լայըգ պիր թարտաս վէ տահա միւնթազամ վէ միքմամլ սուրէթտէ պու տէֆա եէնիտէն թէէսսիս վէ քիչատ օլունմուշ տուր։

Մուալլէճաթը թըպպէյէ, էտէվաթը ճէրրահէյէ, ըթրրիյաթ (բարֆիմբրի), վէ տայիր պիլ ճիմմէ էնգա վէ էմթաա էվրօբատան եէրի կէթրտիմիշ տիր։ Մէզքիւր էնզախանէտ ըէչէթալար միւրամլէ իճրա օլունուր, վէ իրտաճլար պէօյիւք տիդգաթլա եաբըլըր։

Թօրտան միւպտեա իշին Մ. Վ. Ծանինին Սթամպօլտա Պաղչէ գրատուտա ճէվալ պէյ խանընտաքի մաղազատա պագը օլուպ, Թաշրա իշին գամիսիոնլար մէզքիւր մաղազատա գապալ օլունուրլար։

Բուսճուգտաքի շիւպէ բէք միքմամլ վէ միւնթազամ սուրէթտէ պուլունմագտա սրը։

1852 սէնէսինտէ Պէյօղլունտա տօղրու եօլտա թէէսսիս օլունմուշ օլան 77 նիւմ. մէրօլու Ծանի էնզախանէսի տախի միւմանիլէհ Մ. Վ. Ծանինին մախտումը տիրլօմսըր Շիմտի Տօգթէօր Յ. Ծանինի թարաֆընտան իտարէ օլունմագտա սրը։

Մ. Ծանինին Լոնտրէտէ տէ էնզանը տիւքքեանը վէ Պէյօղլունտա քիմեախանէսի վար սրը։

Տօգթօր Կոմիտաս Օրմանեան էֆէնտի, էվվէլքի կիպի, Մ. Ծանինին իսթանպօլտաքի էնզախանէսինտէ սաաթ իշտէն տօղուզա գատար պուլունուպ, խասթալարը գապալ իտէճէք տիր։ Ֆիյաթլար բէք էհվէն

ՍԱՐՐԱՓԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

(Լոնտրա 9 Նոյ.

Ինկիլիզ	գոնսոլիտ	9-13/16
Իսհամը	Ուսմանիէ աչըլոը	10-1/16
»	» գարանտը	10-1/4
1865	Իսթիգրազը	11-1/8
1869	»	10-3/4
1871	»	68-1/2
1872	(Պոնտիս Թրէզօր)	18-1/4
1873	»	10-1/2
Օսմանը	Պանգասը	19-5/8
Բուսիա	Իսթիգրազը 1873	90-1/8
Մըսրը	Իսթիգրազը պիրլէշմիշ	65-1/8
»	Իսթիհազը (չըմէնտը.)	93-
Տէվլէթը	Սպէնին 1877 Իսթիգրազը	80-3/8
Տարբա	տանիեէ	72-1/4
Մըսրը	Ֆոնտիս Իսթիգրազը	96-1/2
1877	Մահարիսթան էսհամը	93-1/4
Դամպիս	Բարիզ 3 այ վատէ	–

(Բարիս, 9 Նոյ.

Ֆրանսզ	ֆոնտսու 3 %	85-35
» »	3 % Ա.	
Մոբթիսանը		–
» »	3 %	119-35
Իսհամը	Ուսմանիէ աչըլոը	10-25
» »	գարանտը	10-40
1865	Իսթիգրազը	57-
1869	»	53-
1873	»	53-
Բուսիէի	չըմէնտը. Թահվիլա.	31-25
Օսմանը	Պանգասը	520-
Դրէտի	Լիոնէ	972-50
Բուս	ֆոնտսու 5 % (1877	95-1/4
Բուսիանըն	Շարք իսթիգրազը	59-1/8
Իթալիա	ֆոնտսու	87-75
Մըսրը	Իսթիգ. պիրլէշմիշ	331-25
Իսբանեա	Խարիճի իսթիգրազը	94-3/8
Դամպիս	Լոնտրա իւզէրինէ	25-31

Բարիս, (Պուլվար) 9 Նոյ.

Ֆրանսզ	ֆոնտսու 5 %	119-58 3/4
Իսհամը	Ուսմանիէ	10-32 1/2

Վիէննա, 9 Նոյ.

Լոնտրա	իւզէրինէ գամպիա	117-60
Բուսէլի	տէմիր եօղ թահվիլաթը	14-10

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լսհ. Ուսմ. հոկտ. 28	ագչմ. դր.	10-38
» » հոկտ. 29	սպհ. աչ.	11-1/2
» »	Էն եիւքսէք	11- 1
» »	Էն աչաղը	10-39
» »	Սաաթ 5 տէ	11-
1863	Իսթիգ. (Մուքթօն) 6 % ֆ.	50-
1865	» » 6 % ֆ.	53-
1869	» (Բիհնար) 6 % ֆ.	51-1/2
1872	» (Պոնտիս Թրէզօր	18-
1873	» (Բիհնար) 6 % ֆ.	49-
Բուսիէի	չըմէնտըֆէր	29-3/8
Բէօր	դուբուչ	30-
Հէվալէսիզ	»	40-
Ագչէ	ֆայիզի %	09-1/2

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ԳԻՆԵԱԲԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6 %	3-26
Սոսիէթէ ժէն 6 %	4- 3
Իսթանպոլ Պանգասը	7-12
Սոսիէթէ Օթոման	3-
Թրամվայ 5 %	3-90
Լավրիսմ (մատէն)	97-
Աքսիոնլարտա իշ եօգ	

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանը	լիրասը 100 ղրշան Ղ. Փ.
Ինկիլիզ	լիրասը 109-38
Ֆրանսզ	ալթունու 87-26
Բոլ	90-
Դրիմից	ալթունու 51-20
Պէեազ	մէկհիտիյէ 107-
Մէքթալիք	212-1/3
Պէյնք	211-
Ալթընզ	127-1/4
Պագըր	525-
Գարպոն	գայիմէսի գաբիք 9-07

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն	եիւքսէք 1190-
Էն	աչաղը 1190-
Սաաթ	5 տէ 1190-